

Primljeno:	8.3.2010 14:18:14	
Klasifikacijska oznaka 600-04/10-08/00041	Org. jed. -14	
Urudžbeni broj: 2109/25-15-10-0001	Pril.	Vrij.
	0	0

d2789691

Ministarstvo znanosti obrazovanja
i športa
Donje svetice 38
10000 Zagreb
Np INSPEKCIJSKI POSLOVI

Poštovani !

Zašto OŠ «Petar Zrinski» Šenkovec nije primila izvještaj o provedenom nadzoru za učitelja povijest Miljenka Hajdarovića ?

Kada se zna da je nadzor proveden već odavno, a da učitelj ništa ne radi već se bavi politikom HNS-a i kadrovskom križaljkom u školi.

Djeca su prepustena sama sebi poučava ih se preko facebooka i bloga, a povijest uče sama kod kuće. Poznato je da je obilazak nastave učitelja Hajdarovića bio katastrofalno loš te nas interesira zašto se ne poduzmu odredene radnje protiv čovjeka koji nestručno i ne pedagoški obavlja svoj posao učitelja povijesti.

Uz poštovanje,

zabrinuti roditelj u ime grupe roditelja
OŠ «Petar Zrinski» Šenkovec

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA
Uprava za inspekcijske poslove

KLASA: 600-04/10-08/00041
URBROJ: 533-14-10-0002

Zagreb, 9. ožujka 2010.

AGENCIJA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE
n/r gospodina Vinka Filipovića, prof.
Donje Svetice 38
10 000 ZAGREB

Poštovani,

Na temelju čl. 18. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj: 47/09.) ustupamo Vam u djelokrug rada pritužbu roditelja na rad Miljenka Hajdarovića, učitelja u OŠ „Petar Zrinski“ u Šenkovcu. U podnesku roditelji navode da je izvršen nadzor nad radom navedenog učitelja, a da Škola nije dobila nalaz. Molimo Vas da izvršite stručno-pedagoški nadzor nad radom Miljenka Hajdarovića i dostavite nam nalaz s možebitnim prijedlogom mjera, a ako ste nadzor već izvršili da nam dostavite nalaz.

S poštovanjem,

Načelnik

Frano Mandić

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

KLASA: 602-02/09-01/0281

URBROJ: 561-04/11-10-3

Zagreb 4. veljače 2010.

Temeljem čl. 4. st. 3. al. 9. i čl. 5. Zakona o Agenciji za odgoj i obrazovanje (Narodne novine, broj 85/06) i čl. 11., 12., 13., 14. i 15. Statuta Agencije za odgoj i obrazovanje nadležni viši savjetnik Agencije za odgoj i obrazovanje sastavlja

N A L A Z

o provedenom stručno-pedagoškom nadzoru

Nadzor je proveo Timur Križak, viši savjetnik Agencije za odgoj i obrazovanje, a obavljen je uvidom u neposredni rad učitelja Miljenka Hajdarovića 13. siječnja 2010. godine i analizom prikupljenih priprema i materijala na internetu do 22. siječnja 2010.

Postupak stručno-pedagoškog nadzora pokrenut je na zahtjev skupine roditelja učenička u obliku anonimne prijave zapremljene 23. prosinca 2009. i naknadnog zahtjeva ravnateljice Osnovne škole „Petar Zrinski“ iz Šenkovca Zvezdane Treske, prof. zapremljene 7. siječnja 2010., uz suglasnost ravnatelja Agencije od 23. prosinca 2009. godine (KLASA: 602-02/09-01/0281, URBROJ: 561/1-09-2) zbog poticanja učenika na nasilje, izvrgavanju nasilnim filmskim sadržajima, zloupotrebljavanja dječjih radova u vlastite svrhe, samovolje, neodgovarajućeg opisnog ocjenjivanja učenika u školskim godinama 2007./08 i 2008./09., korištenja „Facebook“-a i manipuliranja djecom putem elektroničkih medija, provođenja nedopuštenih anketa, izazivanja straha i grubosti prema djeci, prestrogog kriterija ocjenjivanja, samovoljnog odvođenja djece u posjet spomeničkom kompleksu logora smrti u Jasenovcu, kršenja etičkog kodeksa, neuljudnosti prema kolegama i ravnateljici, prevelikih zahtjeva prema učenicima u vrijeme obrade nastavnog gradiva te izrugivanja škole, kolega i učenika na blogu.

Nalaz je utvrđen nakon obavljenog nadzora i razmatranja stanja s učiteljem i ravnateljicom Škole.

OSNOVNI PODACI

Ime i prezime radnika:	Miljenko Hajdarović
Zvanje:	prof. povijesti i sociologije
Radno mjesto:	učitelj povijesti
Staž u struci:	3 godine
Predmet ili područje:	povijest
Položajno zvanje (mentor, savjetnik):	nema

Škola:	Osnovna škola „Petar Zrinski“
Adresa škole:	Maršala Tita 21, Šenkovec
Županija:	Međimurska
Ravnatelj škole:	Zvezdana Treska, prof.

Datum stručno-pedagoškog nadzora:	13. siječnja 2010.
Razredni odjel(i):	5. B i 7. C

1. Stručno-pedagoškom nadzoru bili su nazočni

Stručno-pedagoškom nadzoru prisustvovala je ravnateljica Škole Zvezdana Treska, prof.

2. Stručno-pedagoški nadzor obavljen je sukladno čl. 8. i 9. Zakona o stručno-pedagoškom nadzoru te čl. 12. i 13. Statuta Agencije uvidom u pedagošku i ostalu dokumentaciju i neposredni odgojno-obrazovni rad.

3. Opis utvrdenog stanja napravljen je na temelju čl. 12. st. 2. al. 1. Zakona o stručno-pedagoškom nadzoru i čl. 15. st. 2. al. 1. Statuta Agencije.

Stanje je utvrđeno na temelju uvida u rad učitelja 13. siječnja 2010., uvida u učiteljeve pripreme za prethodne nastavne teme, materijala na portalu udruge Spužva koji pripadaju učitelju Miljenku Hajdaroviću i udžbenika koje u radu upotrebljava.

Planiranje nastave

Godišnji programi učitelja izrađeni su u formi tablice koja sadržava mjesec izvedbe, redni broj sata, naziv nastavne cjeline ili jedinice i tipa sata. Nastavni programi ne odstupaju od Nastavnog plana i programa za osnovnu školu (MZOŠ, 2006.) i nije vidljivo značajno odstupanje u realizaciji nastavnog programa. Ipak učitelj bi trebao precizno navoditi planirani sadržaj rada tako da bude vidljivo koji je sadržaj rada. Tako je učitelj Miljenko Hajdarović planirao po dva nastavna sata „civilizacija Mezopotamije“ ili „Egipatska civilizacija“. Sadržaji bi trebali biti planirani tako da se vidi o kojim se konkretnim aspektima tih civilizacija planira poučavati. Takva višestruka ponavljanja nastavnih jedinica učitelj je planirao i u ostalim razredima.

Iz učiteljevih godišnjih programa rada trebalo bi, nadalje, biti vidljivo koliko često namjerava provjeravati stečena znanja i vještine učenika i po kojim kriterijima. Isto tako treba navesti koje dodatne zadatke i s kolikom učestalošću predviđa za učenike. Naposljetku u izvedbenom programu učitelja povijesti trebalo bi navesti i literaturu po kojoj priprema nastavu, barem najvažnije naslove.

Pripremanje nastave

Učitelj se redovito priprema za nastavu. Pripreme za nastavne sate sadrže većinu uobičajenih dijelova, ali nedostaje vremenska artikulacija nastavnog sata i plan ploče. Valja napomenuti da nije vidljivo da učitelj analizira uspješnost i realizaciju svojih priprema nakon nastavnog sata. Uz to napomene o radu s učenicima po prilagođenom i individualiziranom programu ponavljaju u svim pripremama za pojedini razredni odjel, tako da je vidljiv formalistički pristup tom dijelu učiteljskog rada. Najteže su posljedice takvog pristupa odustajanje od artikulacije sata koja je uvijek podređena računalnoj prezentaciji i stalno ponavljanje istih napomena za rad s učenicima s posebnim potrebama koje ni u jednom slučaju nisu konkretizirane.

Literatura koju učitelj navodi u pripremama za nastavu u nekoliko slučaja nije povezana s nastavnim sadržajima. Tako je učitelj nastavnu temu Atenska demokracija pripremao po knjigama Povijest svijeta, Naprijed, Zagreb, 1977.; P. Lisičar, Grci i Rimljani, Zagreb, 1971.; Velika ilustrirana povijest svijeta, Otokar Keršovani, Rijeka, 1977, i H. Kreissig, Povijest

helenizma, August Cesarec, Zagreb, 1987. Opći pregledi povijesti mogu biti korisni zbog orijentacije u načinu iznošenja nastavnih sadržaja i izbora ilustracija, ali nikako nisu dovoljni za objašnjenje povjesnog razvoja. Priručnik P. Lisičara zastarjeli je prikaz povjesnog razvoja, koji nosi mnoge značajke tadašnjeg tumačenja antičke povijesti. Najviše čudi spominjanje pregleda helenističke povijesti jer ta knjiga ne obrađuje ovo razdoblje grčke povijesti.

Kada je riječ o literaturi za pripremu nastavne teme Francuska revolucija učitelj je koristio samo knjigu F. Fureta, The French Revolution 1770-1814, Blackwel, 1966. Valja napomenuti da učitelj nije koristio čitav niz djela koja su prevedena na hrvatski jezik, što bi mu pomoglo kada je riječ o terminologiji, a nadasve da je djelo nastalo prije značajnog doprinosa koje je obilježavanje dvjestogodišnjice revolucije dalo tumačenju tog događaja. Ipak situacija je najnepovoljnija u pripremama za osmi razred, u kojima učitelj koristi samo tri opća pregleda povijesti: Ive Goldsteina, Hrvoja Matkovića i Dušana Bilandžića, a u prezentacijama za učenike iznosi niz tvrdnji koje nisu navedene niti u ta tri pregleda niti u udžbeniku za učenike već su bile dio političke propagande, nažalost ponekad i zločinačkog porijekla.

Izvođenje nastave

U 5. B razrednom odjelu učitelj je ponavljao nastavnu cjelinu Atenska demokracija. Za nastavni sat učitelj je sastavio pripremu. Pri određivanju cilja nastavnog sata učitelj smatra da će učenici ponoviti i uvojiti osnovna znanja o najstarijoj grčkoj povijesti. Ponajprije učenici prvo trebaju usvojiti znanja i vještine da bi ih mogli ponoviti, a ne obrnuto kako predviđa učitelj Miljenko Hajdarović. Nadalje, nije riječ o razdoblju koje smatramo najstarijom grčkom poviješću, to je razdoblje Minojske i Mikenske civilizacije. Zadaci nastave su formulirani općenito, ponajviše odgojni zadatak koji je učitelj ovako odredio: „Poticati učenikov interes za povjesne sadržaje“. Dakako da je to jedan od osnovnih ciljeva cijelokupne nastave povijesti, no on ne može biti iskazan i kao cilj pojedine nastavne jedinice u ovako općenitoj formi. Kao funkcionalne ciljeve učitelj je odredio da će „Razvijati sposobnost uočavanja, povezivanja, zaključivanja i usmenog izražavanja“. Nažalost u samoj nastavi učenici nisu imali priliku razvijati ta neophodna svojstva za razvoj povjesnog mišljenja.

Artikulacija nastavnog sata u svim analiziranim slučajevima kod učitelja Miljenka Hajdarovića je „prema prezentaciji“. To jasno pokazuje pogrešan pristup u pripremanju nastave koja onemogućuje da se nastavni proces odvija predvidljivo. Umjesto trokuta učenik-učitelj-nastavni sadržaji središte nastavnog procesa postaje „prezentacija“. Nekoliko, najčešće

nesistematično složenih, „slajdova“ ukalupljuju učenike i učitelja. Kada se pregleda veći broj učiteljevih priprema, vidi se da ne postoji nikakvo pravilo o količini gradiva koje će se obraditi jer dužina prezentacija značajno varira od 10 do 30 „slajdova“. Prezentacija je dobro sredstvo kojim učitelj može optimalno iznijeti sadržaje koji na drugi način nisu dostupni učenicima ponajprije slike, karte, sheme, grafikone i slično. No ako je to jedina metoda kojom se učitelj koristi, sva njena negativna svojstva doći će u prvi plan. Rezultat takvog pristupa učitelja Miljenka Hajdarovića je otuđenje od nastave i učenika i usmjeravanje prema vanjskim ciljevima nastave.

U rubrici „napomene“ učitelj stavlja podsjetnik za rad s učenicima koji imaju posebne potrebe. Te su napomene formalne, a učitelj ih prepisuje iz pripreme u pripremu, čak i kada nisu smisleno povezane sa samim radom. Tako predviđa da će „češće provjeriti da li stigne zapisati u bilježnicu i da li je sve zapisano“ čak kada i nema što za zapisati, kao na nastavnom satu tijekom kojega je obavljen nadzor.

Nastava je započela namještanjem pomagala neophodnih za rad učitelja. Nakon toga učitelj je učenicima pokazao godišnji plan rada. Veličina slova bila je presitna da bi svi učenici mogli vidjeti tekst. U ponavljanju gradiva učenici su pokazali zadovoljavajuće znanje.

Valja napomenuti kako učitelj ne koristi zorna nastavna sredstva na zadovoljavajući način. Povjesna karta nalazila se u desnom stražnjem dijelu učionice tako da učenici nisu mogli pratiti demonstriranje svojih kolega. Nakon ponavljanja u kojem su se prema slici učenici trebali prisjetiti pojedinih grčkih mitova, učitelj je podijelio učenike u skupine po četvero sa zadatkom da u deset minuta sastave osam pitanja za kviz.

Iako su kvizovi dinamični i učenicima privlačan način rada valja napomenuti da oni sadržavaju velike nedostatke u odnosu na klasičnije forme ponavljanja gradiva. Ponajprije nastava je najorganiziraniji oblik poučavanja, a kvizovi oblik zabave u kojem se provjerava najopćenitije znanje. Dok su nastavni sadržaji sistematizirani, dotle se u kvizu propituju sve vrste znanja ravnopravno. Pitanja u ponavljanju trebaju sistematizirati znanje po nekom od načela (kronološkom, kauzalnom, prostornom), dok kviz redoslijed pitanja određuje po težini dosjećanja. Na taj način učitelj zapravo ne zadovoljava nužnost da se ponavljanje gradiva izvede tako da se gradivo usustavi i što je još gore na takav način rada privikava učenike. Umjesto da razvija intrinzičnu motivaciju kod učenika, učitelj im kroz kviz nudi želju za lakim uspjehom koji ovisi više o zapamćivanju pa i slučajnosti, nego o obrazovanosti. U kvizu „Najslabija karika“ prema kojem učitelj organizira ponavljanje voditeljica na granici vrijedanja i ismijavanja natjecatelja vodi program. Slijedeći takav primjer učitelj ne potiče učenike na poželjne odnose unutar škole.

U 7. C razrednom odjelu održan je nastavi sat Druga industrijska revolucija. Dobro je da je učitelj odvojio tu nastavnu građu od početnog razdoblja školske godine kamo ju je nastavni program neopravdano uvrstio. Na taj način bolje se zadovoljava kronološko načelo na kojem je utemeljena nastava. Nastavni cilj je ispravno postavljen. Materijalni ciljevi nisu postavljeni dovoljno određeno tako da nije vidljivo o kojim izumima, društvenim promjenama i izumiteljima učitelj namjerava poučavati učenike. Funkcionalni cilj dobro je postavljen, no nažalost učitelj nije vježbao s učenicima uočavanje uzročno-posljedičnih veza i sposobnost zaključivanja. Učitelj nije precizno odredio odgojni cilj. Učenici ne mogu u drugoj industrijskoj revoluciji uočiti stalni napredak čovječanstva, već samo napredak proizvodnih snaga. Već iz nabranja društvenih posljedica (prevelika gustoća u gradovima i veće zagađenje, da navedem samo neke od njih) jasno je da se ne može govoriti o napretku čovječanstva.

Pri navođenju korelacije učitelj je naveo samo fiziku, iako su nastavni sadržaji vezani i uz druge nastavne predmete. Plan ploče ne zadovoljava potrebe koje bi trebao ispuniti. S jezične strane neopravdana je upotreba kratica (el. energija) i netočno pisanje imena Rontgen umjesto Röntgen). Nadalje, nisu izloženi najvažniji izumi druge industrijske revolucije, niti izumitelji i znanstvenici, a navedeni su neki koji razdoblju ne pripadaju (Morse). Literatura po kojoj se učitelj pripremio za ovaj nastavni sat ponovno se svodi na dva opća pregleda povijesti, bez ikog pregleda povijesti znanosti (Supek, Povijest fizike, Zagreb, 1990; Grmek, Uvod u medicinu, Zagreb, 1996; Grdić, Povijest kemije, Zagreb 2001.) ili biografije znanstvenika (N. Tesla, Cuire). Čak niti dobro izabrani članci iz časopisa Drvo znanja nisu predstavljeni učenicima. Napomene o radu s učenicima s posebnim potrebama i ovdje su stavljenе, ali nisu primjenjene.

Nastava je započela s pitanjem o levisicama, vrsti hlača. Dobro je da učitelj približi temu njima bliskim sadržajem, ali učitelj je levisice pogrešno svrstao u period druge industrijske revolucije iako je njihova proizvodnja počela ranije, a niti tekstilna proizvodnja na osnovi pamuka nije znatnije unaprijeđena u tom razdoblju već u razdoblju prve industrijske revolucije. Nakon ponavljanja značajki prve industrijske revolucije učenici su pročitali uvodni tekst u udžbeniku. U izlaganju koje je iza toga uslijedilo učitelj je brkao izvore i oblik energije, izložio gradivo ponekad prema istraživačima, a ponekad prema područjima inovacija. U nekoliko slučajeva učitelj nije točno prikazao prošlost. Ponajprije tvrdnjom da je ključni doprinos Marconija u prenošenju radiovalova iako je to otkriće Nikole Tesle među čijim izumima ga ne spominje. Jednako je tako umjesto slike traktora u prezentaciji upotrijebljena slika lokomobila, odnosno učitelj je strojem koji pokreće para želio prikazati

stroj kojeg pokreće motor na unutrašnje izgaranje. Nije jasan razlog zbog kojeg je učitelj uspoređivao brzinu vlaka iz 1830. s brzinom automobila iz 1900. da bi pokazao napredak. Već su 1895. parne lokomotive postizale brzine od 100 km/h i to u uobičajenoj eksploataciji. Učitelj nije iskoristio niti nekoliko dobrih mogućnosti za analizu slika.. Tako nije iskoristio problematiziranje zapošljavanja žena na primjeru telefonske centrale. Niti neprecizna tvrdnja o tome da je potkraj devetnaestog stoljeća priznato postojanje mikroorganizama ne objašnjava razvoj medicine. Mikroskop je omogućio upoznavanje bakterija još u sedamnaestom stoljeću, ali je tek krajem devetnaestog stoljeća dokazano da pojedine bakterije uzrokuju točno određene bolesti. Učitelj nije uspio završiti nastavu do kraja školskog sata, pa nije proveo ponavljanje i utvrđivanje stečenog znanja.

Valja napomenuti da u nastavi učitelj nije spomenuo pojedine značajne podatke. Ponajprije učenici nisu saznali koje je razdoblje druge industrijske revolucije. Čitav niz ključnih promjena u proizvodnji i znanosti nije spomenut. Učitelj nije spomenuo ni najvažnije: uzroke koji su doveli do prihvaćanja inovacija u proizvodnji u tom razdoblju.

Uvid u pripreme za nastavu ranije održanih sati, materijale na portalu Spužva i povijest.net

S obzirom na sadržaj žalbi na rad učitelja analizirani su i materijali koje je izložio na portalu Spužva i povijest.net i na temelju njih zatražene su i pripreme za prethodno održane nastavne sate. Pripreme su sastavljene po istom obrascu kao i prethodno opisane.

U odjelima sedmog razreda analizirana je nastavna tema Europa od Francuske revolucije do Bečkog kongresa u sklopu koje je učitelj zatražio izradu modela gilotina i crteža vezanih uz Francusku revoluciju. Nastavna tema obrađena je u četiri nastavna sata. Prva dva nose isto ime: Francuska revolucija. Davanje istog naslova za više nastavnih sati nije podesno jer otežava učenicima snalaženje u nastavnim sadržajima. U pripremi za prvi sat nastavne teme korelacija je predviđena s Geografijom iako se Francuska obrađuje tek nakon obrade Francuske revolucije na Povijesti; zatim s nastavom povijesti u petom razredu u sadržaju pojma republika i u nastavi Glazbene kulture s francuskom himnom. Valja napomenuti da slušanje Marseillaise nije predviđeno u okviru Glazbene kulture već samo Francuskog jezika. Isto tako učitelj se ne osvrće na povijesni razvoj Francuske, a ponajprije absolutizma. Na taj način nije u potpunosti moguće pripremiti učenike za usvajanje novih znanja. Plan ploče je bez vremenskog određenja trajanja revolucije, izuzetno šturi tako da je prema riječi otežano rekonstruiranje sadržaja koje su učenici trebali usvojiti. Učitelj se pripremao prema knjizi

Francoa Fureta The French Revolution 1770-1814, Backwel 1966. I u ovoj temi nastava je podređena prezentaciji. Prvi „slajd“ sastavljen je prema katehetskoj metodi odnosno učitelj postavlja pitanje i daje odgovor. Uz tekst na „slajdu“ se nalazi karikatura koja ironično prikazuje položaj seljaka, a prema uputi učenici bi trebali pojasniti tu karikaturu. Nije jasno kako bi to učenici znali kada im odnosi između staleža nisu još objašnjeni. Najviše što su mogu zaključiti je da svećenici i plemići žive na grbači seljaka koje uz njih mori i navala zečeva na vrtove. Potom je učitelj prešao na raspodjelu staleža koja prikazuje brojčane odnose staleža u predrevolucionarnoj Francuskoj. Nakon toga učitelj prikazuje portrete Louisa XVI. prikazanog kao vođu konjičkog juriša i kraljice Marie Antoinette za stolom. Potom je predviđeno da učenici pročitaju tekst iz udžbenika koji opisuje Louisa XVI. „Slajd“ koji treba prikazati probleme Louisa XVI. nije dovoljno precizan. Tako se tvrdi da su probleme Louisa XVI. (1774.-1792.) izazvali najprije Američka revolucija (1775.-1783.), iako bi ju bilo primjereno nazvati ratom za nezavisnost, a potom sedmogodišnji rat (1756.-1763.). Očito podaci nisu izneseni kronološkim redoslijedom, iako je kronologija jedan od temeljnih koncepata nastave povijesti. Isto tako dugove iz sedmogodišnjeg rata Louis XVI. je naslijedio. Zapravo je period ratova od 1756. do 1814. razdoblje ratova u kojima Francuska i Britanija nastoje steći prevlast u kapitalističkoj privredi. Određivanje Francuske u osamnaestom stoljeću kao feudalnog društva nije neosporno, ali sigurno da feudalni karakter društva ne onemogućava da bogati građani imaju ili nemaju politička prava. Francuska je u osamnaestom stoljeću absolutistička monarhija i stoga ne samo građani, već ni plemići nemaju političkih prava. U nastavku izlaganja u tablici je dan pregled privilegije francuskih staleža. Iznesena tvrdnja o tome da prvi i drugi stalež plaćaju porez točna je samo u pogledu izravnih poreza, dok za znatno veće neizravne poreze nije točna. Isto tako nije točno da pripadnici trećeg staleža nisu mogli biti posjednici zemlje (Alexis de Tocquille, Stari režim i revolucija, Zagreb 1994., 16 i dalje). I u nastavku izlaganja vidljivo je nepotrebno pojednostavljivanje sukoba oko načina glasanja u skupštini. Niti u objašnjenju „novog poretka“ učitelj ne koristi shemu kojom bi objasnio novouređeno stanje niti uređenje nove, parlamentarne monarhije. U tekstu koji je predviđen za prepisivanje kao plan ploče, a dan je na kraju rada, a ne postupno kako se iznosi sadržaj, koriste se kratice. Trajanje Francuske revolucije nije vremenski određeno, a uzroci revolucije dani su u prešturom obliku.

Drugi nastavni sat istog imena pripremljen je na istom obrascu za pripremanje nastavnog sata. Obrazovni cilj je pravilno određen, ali u razradi nije vidljivo da je ostvaren. Predviđeni funkcionalni zadaci nastave mogli su samo djelomično biti ostvareni. Brojne slike iz prezentacije mogle su biti analizirane, ali osim prijevoda *Marseillaise* nema drugih tekstova,

pa nije jasno iz kojeg su teksta učenici mogli analizom uočiti bitno. Odgojni zadatak trebao je biti razvoj osjećaja za ljudska prava. Iz priložene pripreme nije jasno čime je učitelj nastojao ostvariti taj cilj. Plan ploče je bez naslova. Za domaću zadaću učenicima je dan zadatak da nacrtaju neku scenu iz razdoblja Francuske revolucije ili izrade giljotinu. Ovakav zadatak zapravo je simplificiranje uloge nastave povijesti. Niti jedan od ciljeva nastave povijesti na taj način nije i ne može biti ostvaren. Umjesto da se na neki od uobičajenih načina sistematizira gradivo, izradom kronološke tablice, izradom sheme kauzalne veze među događajima, izradom sheme političkog uređenja ili izradom povijesne karte od učenika se traži da crtaju ili izrađuju modele giljotine. Ne treba zaboraviti da je učitelj za cilj odredio razvijati osjećaj za ljudska prava. I u tekstu „slajdova“ s ovog nastavnog sata vidljive su pretjerane simplifikacije poput opisa zarobljavanja kralja i pogreške u kojem Konvent, tipični sustav u kojem skupština kroz svoje odbore drži i izvršnu vlast, naziva parlamentom iako je parlamentarni sustav utemeljen na trodiobi vlasti. Pri opisu kraja revolucije učitelj potpuno odustaje od kauzalnog koncepta pa ne pokušava učenicima ponuditi i jedan uzrok. No ni nakon zadavanja domaće zadaće projekcija ne prestaje već se obrađuje uspon Napoleona.

Zahtjev za izradu modela sprava za pogubljenje nije primjerен. Ne samo da učitelj na neprihvatljiv način usmjerava nastavu, on se i takvim postupkom javno hvali. U članku „Učenici i giljotine“ objavljenom na portalu povijest.net (<http://povijest.net/sadrzaj/skola/radovi/773-ucenici-i-giljotine.html>) donosi sliku veselih učenika koji s uzdignutim palcem i znakom pobjede odobravaju ovaj sadržaj rada. Koliko su se učenici pridržavali pravila iz domaće zadaće da se ne izrađuju oštice na giljotini nije jasno jer u članku piše da je „stradalo samo nekoliko mrkvi“. Na temelju istog članka na portalu, pretvaranje nastave povijesti u radionicu sprava za pogubljivanje odigralo se i u OŠ Strahotinec i u OŠ Donja Dubrava. Sklonost prema morbidnom i stravičnom nikako ne bi trebalo razvijati kod učenika.

Osim modela giljotina učenici su izradili i nekoliko crteža, prikazanih na portalu povijest.net, dok je jedan crtež učitelj objavio na svojem blogu, a na njega se odnosi žalba roditelja. Na tom se crtežu prikazuje televizijski prijenos pogubljenja „predsjednice sabora“ kao rješenja svih problema Hrvatske. Dakako da učitelja ne možemo smatrati odgovornim za sam sadržaj učenikovog rada, jer je on mogao nastati pod mnogim drugim utjecajima. Ipak objavljivanje takvih crteža uz popratni tekst afirmira nasilje kao metodu rješavanja problema. Dodatno zapostavljanje metodike nastave povijesti radi političkih osobnih stavova učitelj je pokazao time što ovakav učenički rad naziva aktualizacijom gradiva. Ovo je zapravo usporedba prošlosti i sadašnjosti koja vulgarizira shvaćanje suvremenosti i istodobno unosi

antihistorijski pristup činjenicama iz prošlosti. Očito nije ostvaren niti jedan metodički preduvjet koji dopušta usporedbe. Učenik očito nije u potpunosti shvatio niti sadašnje društveno-političko stanje u Hrvatskoj niti situaciju u revolucionarnoj Francuskoj.

Na nastavnom satu koji je posvećen Napoleonovim ratovima zanemaren je period između uvođenja direktorija i proglašenja carstvom. Samo je posljednji „slajd“ prethodnog nastavnog sata dijelom obradio to razdoblje, ali samo dio ratova Francuske protiv Habsburškog carstva i pohod protiv Egipta. Tako učenicima nije prikazan uzrok formiranja direktorija, društvene promjene i razlog Napoleonovog preuzimanja vlasti. Takvim izostavljanjem podataka onemogućava se učenicima shvaćanje uzročno-posljedičnih odnosa između događaja i njihov kronološki pregled. I u ovoj prezentaciji postoji niz faktografskih grešaka. Napoleon je postao član direktorija godinu dana prije no što je direktorij osnovan, građanski zakonik je omogućavao pristup javnim službama po zaslugama iako je za niz službi tražena kvalifikacija, baš kao što je to i danas, opis osvajačkih ratova ne poklapa se s područjem koje je kao osvojeno prikazano na karti osvajanja, tvrdi da su Rusi koristili taktiku „spaljene zemlje“. Nakon obavijesti o dužini francuske i britanske stope kojom bi trebalo dokazati Napoleonovu visinu, što učenicima bez podatka o visini izraženoj u stopama nije moguće. Na kraju nastavnog sata slijedi kviz. Pitanja o Napoleonu su postavljena mimo kronološkog ili kauzalnog načela. Posljednji nastavni sat u ovoj cjelini posvećen je Bečkom kongresu i restauraciji. Ciljem nastavne jedinice učitelj je odredio stjecanje znanja o posljedicama napoleonskih ratova. Kako govori o događajima u Europi sve do 1830., ne može se sve te događaje proglašiti posljedicom napoleonskih ratova (ustanke u Grčkoj i Srbiji). I za ovaj nastavni sat učitelj se pripremao prema već spomenutoj knjizi F. Furea, a njoj je dodao i knjigu G. Gerosa: Napoleon. Ni jedna od ove dvije knjige ne daje pregled događaja u Europi između 1815. i 1848. Već u uvodnom dijelu prezentacije učitelj tvrdi da je kraj Francuske revolucije 1804. godina u kojoj se Napoleon proglašio carem, iako je nekoliko sati ranije tvrdio da je revoluciji kraj 1795. s proglašenjem direktorija. Dakako da je u ogromnoj literaturi koja je do sada napisana o temi Francuske revolucije i Napoleona I. moguće pronaći obje interpretacije, ali učitelj bi se u osnovnoj školi morao odlučiti za jedno od tumačenja i dosljedno ga koristiti u nastavi. Na karti koja prikazuje 1814. pogrešno je prikazano da Ilirske provincije nisu u sastavu Francuskog carstva, dok je Lucca uvrštena u Carstvo. Na temelju takve karte učenicima ne može biti jasan položaj hrvatskog prostora u vrijeme napoleonskih ratova. Tvrđnja po kojoj mnogi narodi pod utjecajem Francuske revolucije žele promjene nije točna, ona se odnosi na gradanstvo, ali bilo bi korektno prema učenicima navesti kakve promjene žele. Tvrdi da se širom Europe javljaju liberalne ideje, ali ne objašnjava koje su to

ideje. Sljedeća dva „slajda“ kronološki su pogrešno poredana: najprije se donosi podatak o revoluciji u Belgiji 1830. i to samo slika događaja, a potom politička podjela Europe iz 1820. pod pogrešnim naslovom „Europske državice 1820. godine“. Karta nije na hrvatskom jeziku i stog nije podesna za upotrebu u školi. Nakon toga učitelj je pokušao odrediti nacionalnu pripadnost učenika u odnosu na regionalnu. Prebrajanje učenika po nacionalnoj ili regionalnoj pripadnosti nije uputna metoda rada. Učiteljeva tvrdnja da lokalna pripadnost prerasta u nacionalnu na temelju zajedničkog jezika, teritorija, baštine i kulture dio je Staljinove definicije nacije. Ona nije primjenjiva na Hrvate na kojoj ju učitelj testira jer u devetnaestom stoljeću tek se izgrađuje zajednički jezik, a Hrvati su teritorijalno razdvojeni. Nacionalne integracije u Hrvatskoj učitelj bi trebao bolje poznavati jer je njegova zadaća da ih učenicima objasni. Belgijačka revolucija ponovo se javlja nakon opisa grčkog i srpskog ustanka. Učitelj znatno preuvečava značaj Garašaninovih „Načertanja“ tvrdnjom da je to vrhunac srpskog ustanka.

U posljednjoj nastavnoj jedinici ove teme učitelju je obrazovni zadatak nastave bio usustavljanje znanja o Napoleonu, učenici su uz to trebali uočiti uzročno posljedične veze i vježbati snalaženje u prostoru i vremenu, razviti naviku ponavljanja sadržaja i naglasiti pravo naroda na slobodu. Da bi ostvario te ciljeve, učitelj je podijelio učenike u grupe koje su sastavljale križaljku sadržajno vezanu za Napoleona. Na taj način učenici nisu trebali događaje razvrstati niti kronološki niti prostorno niti po kauzalnom odnosu. Jedino su trebali pronaći osam pojmove koji udovoljavaju uvjetu da im se neko od slova poklapa sa slovima Napoleonovog imena. Ne samo da učitelj primijenjenom metodom nije uspio zadovoljiti ciljeve nastavnog sata ponavljanje, već nije uspio ostvariti niti vlastite ciljeve.

Nastava u odjelima petog razreda analizirana je u temama uspon stare Grčke i atenska demokracija. U svim pripremama za nastavu učitelj koristi iste knjige koje ne zadovoljavaju sve potrebe pripreme, a u slučaju jedne ni ne pokrivaju ovo razdoblje, kako je ranije pokazano. Zadaci za učenike s posebnim potrebama ponavljaju se istovjetni iz pripreme u pripremu, ali nigdje se ne preciziraju dodatni zadaci koji su predviđeni. Vidljivo je nepoznavanje pravila transkripcije grčkih imena, ali nažalost valja konstatirati da u dijelu grešaka učitelj slijedi udžbenik Tine Matanić i Tonija Rajkovića *Povijesti 5* odobren od MZOŠ-a 2007. Nazive građevina u Ateni ipak je učitelj preuzeo u neispravnoj transkripciji iz nekog drugog izvora. Dio karata koje učitelj koristi su iz drugih izvora, a korištene su na neprimjeren način. Tako u opisu kretske i mikenske civilizacije granice koje prikazuju Grčku neprecizno su određene, a zbog pitanja o položaju današnje Grčke nepotrebno pogrešno informira učenike koji bi mogli protumačiti da Grčka danas zauzima dio Makedonije, Turske

i Albanije. Slike kojima ilustrira vlastite prezentacije učitelj krajnje proizvoljno koristi. Tako je grčka trirema prikazana na brojnim slikama bilo kako je ispravno prikazima iz antičkog doba ili ispravnim rekonstrukcijama, no nažalost učitelj je iskoristio i slike koje nisu primjerene jer ne zadovoljavaju nijedan od navedenih kriterija. Učitelj je nesistematičan pa za iste događaje, na primjer kolonizaciju, navodi na jednom mjestu pet uzroka, a dva sljuda dalje samo tri uzroka. Dio nastavnih sati planirao je i bez svih zadataka nastave pa tako ponavljanje početaka grčke povijesti nema odgojnih ciljeva. Na tom nastavnom satu učitelj je od učenika tražio da precrtaju sa zida kartu Sredozemlja i na njoj rješavaju zadatke. Takav način rada potpuno je neprimjeren radu u školi. Čak niti u vrijeme kada nisu postojala tehnološki uvjeti za brzu izradu i kopiranje slijepih karata od učenika se nije tražilo da s ploče takve karte precrtavaju. U najgorem slučaju tome je služio indigo papir i pritiskanje na postojeće karte u atlasu. Ni precrtavanje karte nije dovoljno učitelju već on traži da učenici precrtavaju scenu u kojoj Tezej ubija minotaura. Ovakav zadatak ne samo da ni na koji način ne pridonosi učenju povijesti ili samog sadržaja mita, nadmašuje složenošću zadatke koje učenici dobivaju na Likovnoj kulturi, nego pokazuje da učitelj ponovno izabire zadatke u kojima je naglasak na nasilnim i stravičnim sadržajima.

Pri opisu političkog uređenja Sparte učitelj je pogrešno ustvrdio da je Sparta oligarhija. Ne samo da je to suprotno objašnjenjima literature na koju se poziva nego na taj način poučava učenike suprotno od onog što je napisano u njihovim udžbenicima. Niti definicija pojma demokracija, koju opisuje kao vlast naroda preko predstavnika, nije točna. Uz to za prikaz položaja Sparte i Atene koristi kartu na engleskom jeziku. Model kojim je učitelj nastojao prikazati političko uređenje Sparte nije točan. On podsjeća na model koji je upotrijebljen u udžbeniku, no i taj je pogrešan. Taj model pretpostavlja da narodna skupština bira kraljeve. Kada bi bilo tako, onda tvrdnja autora udžbenika da je Sparta bila kraljevina ne bi bila točna. Kako bi i učitelj i autori udžbenika trebali znati, Atena je bila kraljevina do Tezeja, a nakon njega je republika kojom su isprva vladali arhoniti izabrani doživotno. U modelu je isto tako krivo navedeno da se geruzija sastoji od 28 članova, iako je to vijeće brojalo 30 članova. Efori, glavni kontrolni organ u Sparti, nije ni spomenut. Ovakva greška je zabrinjavajuća jer ukazuje na dva problema. Ponajprije ustavno pravo nije vrsta gradiva koje bi trebalo objašnjavati učenicima petog razreda, a model nije primjerен jer učenička sposobnost apstrakcije još nije dovoljno velika. Dakle upotrijebljeno nastavno pomagalo nije točno i primjerenog za učenike tog uzrasta.

Planovi ploče kod učitelja Miljenka Hajdarovića izuzetno su oskudni. Tako kod bilježenja u nastavnoj jedinici Grčka religija on uz naslov daje samo četiri natuknice:

- politeisti
- mitovi – isprepletenost života bogova i ljudi
- bogovi imaju ljudske osobine
- žive na Olimpu (glavni bog Zeus)

Umjesto antičkih prikaza bogova on koristi suvremene karikature. Ne koristi niti jedan standardni priručnik o grčkoj mitologiji, a kamo li neki pregled mitova. Ne ispričati učenicima neku od priča prema predlošcima Gustava Schwaba zapravo znači propustiti divnu priliku da se učenicima približe drveni Grci i da oni doista shvate da su oni postavili temelje naše civilizacije. Sva pretenciozna pisanja stručnih termina (politeizam) i navođenje pogrešnih odgojnih ciljeva, koji bi zapravo trebali stajati pod spoznajnim ciljevima, „uočavati bitne elemente grčke mitologije i njezin utjecaj na europsku i svjetsku kulturu“ i tehnološka podrška ne mogu zamijeniti desetogodišnjim učenicima pripovijedanje. Umjesto priče o Prometeju, Deukalionu i Piri ili Midi, na kojima su se tisućljećima odgajali mladi naše civilizacije, učitelj Miljenko Hajdarović donosi karikature, slike svetišta, sliku planine i trkališta.

U nastavnoj jedinici „Grčko-perzijski ratovi“ učitelj nije postigao kronološko izlaganje. Niti po bilješkama koje im učitelj nudi učenici mogu saznati kada je počeo, a kada završio taj rat, oni ne trebaju niti saznati kada su se odigrale značajne bitke, niti saznati vojvode, niti herojske podvige. Niti jedan od nastavnih zadatak koje si je učitelj sam postavio ni na ovom satu nije ostvario.

Pri obradi Peloponeskog rata učitelj Miljenko Hajdarović kao cilj zadao si je upoznati učenike s procvatom Atene u vrijeme Perikla i osnovnim činjenicama o grčkom građanskom ratu. Građanski rat, kako je to do sada u historiografiji tumačeno, je rat unutar države, a ne unutar naroda. Svoje nove stavove prije treba podvrći uobičajenoj znanstvenoj provjeri, pa tek ih onda primijeniti u nastavi. U suprotnom slučaju svaki odgojno-obrazovni radnik izvrgava se opasnosti da počini veliku grešku u svom radu. Ni s određivanjem zadataka nastave nije bio uspješniji. Predviđjeti da će učenici „uočavati, promatrati, analizirati“ na temelju računalne prezentacije je preuzetno. Poželjno je da se kod učenika razvijaju pravednost, poštenje i čovjekoljublje, no nije jasno može li se to na temelju povijesne uloge Perikla koji ubiranjem danka pod prijetnjom ogromne atenske mornarice osigurava veličanstveno uređenje Atene ili su to svojstva ratnika u vrijeme Peloponeskog rata. Ponovno događaji nisu kronološki određeni. U prezentaciji učitelj koristi prikaz trireme na kojoj su objašnjenja napisana na grčkom jeziku.

Nastavni sat koji je trebalo posvetiti grčkoj znanosti i kulturi učitelj je više posvetio religiji. Plan ploče je primjer enciklopedizma jer se nabrajaju umjetnici bez mogućnosti da se sazna nešto o njihovim djelima. Učenici trebaju saznati za Fidiju, ali ni jedno njegovo djelo i tragičare Sofokla, Eshila i Euripida, ali ih se ne povezuje s mitovima koje su učenici prethodno učili. Umjesto da navede kulturna dostignuća Grka i omogući prepoznavanje njihovog kulturnog utjecaja do danas.

Posljednja dva sata u prvom polugodištu organizirana su tako da je nemoguće shvatiti smisao neprofesionalnog postupka. Najprije je 18. prosinca 2009. učitelj zaključio ocjene, da bi slijedeći sat 21. prosinca ponavljaо gradivo. Ovakav postupak nemoguće je opravdati potrebama nastave. Ovakav postupak osvjetjava i način vođenja nastavnog procesa sa strane ravnateljice škole. Ako dodamo da je 21. prosinca nastava skraćena tako da nastavni sat traje samo 30 minuta, dobivamo potpunu sliku zanemarivanja nastave koja se provodi u ovoj školi. U razrednim odjelima osmog razreda analizirane su pripreme za nastavu temu Hrvatska u prvoj Jugoslaviji. Pripreme su rađene po istom obrascu. Zamjetni su isti propusti u nastavi, s time da učitelj ne upisuje korelacije.

U prvom satu učitelj je pripremio plan ploče koji ni na koji način ne može objasniti učenicima kako je i zašto nastala Država SHS. Ne navode se uzroci niti stanje na kraju prvog svjetskog rata u južnoslavenskim dijelovima Austro-Ugarske. Nastanak nove države svodi se na borbu dvije ideje: trijalističku i federalnu. Čak niti iz vizure sažetih tumačenja učitelja nije moguće shvatiti kako je u bobi te dvije ideje pobijedila velikosrpska stvarnost ujedinjenja. Ne spominje zbog čega je važan 29. listopada 1918. te koju je odluku tada donio Sabor. Niz faktografskih grešaka obilježava i ovu prezentaciju. Tako učitelj tvrdi da su se Hrvati najviše borili na balkanskom, istočnom i talijanskom bojištu, a to su sva tri bojišta na kojima je ratovala Austro-Ugarska. Ne objašnjava čitav niz pojmove: što je Jugoslavenski klub, što je i koja je uloga Narodnog vijeća SHS i ne uvrštava socijalne nemire i strah vladajućeg sloja od revolucije među probleme Države SHS u završnom dijelu sata.

Nastavnom satu Kraljevstvo SHS cilj je obrazložiti ujedinjenje u Kraljevstvo u kontekstu međunarodnih zbivanja i obrazložiti različite zamisli o uređenju nove države. Međunarodne okolnosti ujedinjenja ne spominju se u prezentaciji. U planu ploče pogrešno je uvrštena Vojvodina među dijelove kraljevine Srbije naspram Države SHS koju je objasnio kao „teritorij Južnih Slavena koji su se nalazili u Habsburškoj monarhiji“. Srijem, Banat i Bačka bili su dijelovi Austro-Ugarske monarhije kako se ta država zvala od 1867. godine kada je nakon Nagodbe promijenjeno ime Austrijskog carstva kako se država zvala od 1804. kada je Franjo II. počeo upotrebljavati taj naziv. Prezime Svetozara Pribićevića učitelj piše i kao

Pribičević što nije ispravno. No najgori dio ovog nastavnog sata je uporno netočno obavještavanje učenika o događajima 5. prosinca 1918. u Zagrebu. Unatoč jasnom tekstu udžbenika, unatoč jasnom objašnjenju u sve tri knjige po kojima se navodno pripremao za nastavu (Ivo Goldstein, Hrvatska povijest, Zagreb, 2003., Hrvoje Matković, Povijest Jugoslavije, Zagreb 1998. i Dušan Bilandžić, Hrvatska moderna povijest, Zagreb 1999.) učitelj Miljenko Hajdarović uzima si pravo falsificirati povijest. Prema njegovo tvrdnji na Jelačićevom trgu sukobili su se pristaše i protivnici ujedinjenja, srpska vojska otvorila je vatru u kojoj je poginulo petnaest ljudi, a stotine su ranjene. Tu je priču ilustrirao slikom srpske vojske i nadgrobnog spomenika žrtvama. Sva tri pregleda povijesti jasno govore da je na povorku vojnika koji su demonstrirali protiv ujedinjenja pucala straža mornara i sokola koji su bili odani Narodnom vijeću, a da se srpska vojska nije umiješala u sukob. Prema službenim izvještajima poginulo je 13, a ranjeno je 17 osoba. Odakle je do svojeg opisa i interpretacije došao učitelj Miljenko Hajdarović nemoguće je spekulirati, a vjerojatno ni on nije svjestan da na taj način prenosi ustašku propagandu koja je događaju davala obilježja hrvatsko-srpskog sukoba i velikohrvatske demonstracije (Ferdo Čulinović, Jugoslavija između dva rata I, Zagreb 1961. 160-169).

Iz nepoznatih razloga učitelj ne predložava jasnu sliku fašističkog terora u Istri pa tako samo spominje nestanke, ali ne i spaljivanje nacionalnih i socijalnih institucija, teror, premlaćivanja i ubojstva kojima su nakon Prvog svjetskog rata isprva arditski, a potom fašistički odredi nastojali osigurati talijanski karakter Istre te naseljavanje Talijana na zemlju protjeranih.

Nastavne sate koje je održao 5. studenog 2009. u sva tri odjela osmog razreda učitelj je nazvao ponavljanjem iako je iz pripreme vidljivo da je zapravo vježbao analizu izvora s učenicima.

U planovima ploče učitelj vrlo često koristi kratice koje nepotrebno zbumuju učenike. Učenicima se nije lako snaći u značenju kratica KPJ, SDS, SDK, NRS i drugih. No sužavanjem političkog života na nekolicinu stranaka onemogućava se shvaćanje parlamentarne borbe koja se tada vodila, a političari, osobito Stjepan Radić, postaju prevrtljivci čije motive učenici ne mogu shvatiti.

Učiteljevu sklonost stravičnom pokazuje i njegovo posvećivanje cijelog nastavnog sata atentatu na zastupnike HSS-a u Narodnoj skupštini 1928. Događaju je pristupio senzacionalistički, bez objašnjavanja okolnosti, uzroka, povoda i posljedica događaja.

O nesustavnom radu svjedoči i učiteljev pristup kraljevoj diktaturi. Pri opisu političkih progona govori samo o progonu pripadnika HSS-a, pogrešno navodi da je Svetozar Pribičević zatvoren iako je bio konfiniran, ne navodi sustavni progon komunista kao ni njegove uzroke.

Netočno tvrdi da su ustaše nastojale potaknuti pobunu naroda u Jugoslaviji. Taj velikohrvatski pokret želio je potaknuti Hrvate na ustank.

Umjesto da oktroirani ustav iz 1931. kao i slijedeće događaje obradi u nastavnoj jedinici koja govori o kraljevoj diktaturi, on ga neopravdano prebacuje u narednu nastavnu jedinicu Banovina Hrvatska. Pogrešno tumači da je uveden dvodomni parlament. Narodna skupština tada nema značajke parlamenta. O odgojnem djelovanju učitelja Miljenka Hajdarovića govori i mali detalj – tvrdnja da je Kralj Aleksandar „upucan“. Korištenjem ovakvih uličnih termina i to još u vezi s terorističkim atentatom neumjesno je i ljudski neprihvatljivo. Tvrđnja da je politika diktature ili namjesništva nakon nje bila politika srpske hegemonije nije točno, vladajuća politika i ideologija režima bili su jugoslavenski i unitaristički. To što je knez Pavle 1939. dočekan s najvećim počastima u Njemačkoj nije znak posebnih političkih okolnosti iako su se odnosi Jugoslavije i Njemačke poboljšavali, osobito u trgovinskoj razmjeni. Njemu su najviše počasti jednostavno pripadale po protokolu kao regentu. I o djelovanju KPJ učitelj krivo obavještava učenike tvrdeći da je ona smatrala da je sporazum Cvetković – Maček riješio pitanje samo Hrvata i da je samo prigovarala zanemarivanju položaja radnika i seljaka. KPJ je sporazum tumačila kao dogovor dviju buržoazija koje su se u strahu od predstojećeg rata nastojale sporazumjeti da bi održale vlast (Proleter, Beograd, 1968, 651, Povijest Saveza komunista Jugoslavije, Zagreb, 1985., 151).

Predzadnji nastavni sat u ovoj temi bio je posvećen ponavljanju. Umjesto da s učenicima ponovi i sistematizira nastavno gradivo, a slijedeći nastavni sat sistematizira gradivo o međuratnom razdoblju da učenike pripremi za test, on spaja ova dva zadatka u jedan sat. U kvizu koji je upotrijebio pet pitanja je iz nacionalne, a dvadeset iz opće povijesti. Pitanja nisu ni kronološki ni kauzalno strukturirana, a niti jedno od njih nije izloženo na povijesnoj karti, tako da funkcionalni zadaci ni na ovom satu nisu zadovoljeni. Nažalost i dio odgovora koje je učitelj proglašio točnima nisu takvi. Inflacija nije pad vrijednosti papirnatog već svakog novca. KPJ je zabranjena zakonom o zaštiti države, a on nije istovjetan s Obznandom, ona je samo vladina naredba. Vodeća srpska stranka zvala se narodna radikalna stranka. Židovi su građanska prava izgubili Nürnberškim zakonima kako se ispravno piše na hrvatskom jeziku. Na pitanje tko je ratovao u ruskom gradanskom ratu može se odgovoriti i boljševici i menjševici, ali ako se već nabrajaju svi politički pokreti onda bi crvenim trebalo dodati i lijeve esere i dakako nabrojati tko se borio na strani bijelih te objasniti ulogu nacionalista i intervencionističkih snaga.

Priprema za posljednji nastavni sat u ovoj temi nije potpuna. Budući da je riječ o nastavnom satu provjere znanja, ona bi trebala sadržavati pitanja, rješenja, način bodovanja, bodovnu skalu, a trebalo bi prikazati i zadatke za učenike s posebnim potrebama.

Valja napomenuti da i u drugim nastavnim pripremama postoje brojne greške, iskrivljenja i u najmanju ruku nespretnih tumačenja koja ne pokazuju dovoljnu osjetljivost na različitosti i prihvaćanje normi pristojnog ophođenja. Tako pri opisu Arapa i njihovog načina života postavlja pitanje u prezentaciji: „Zašto Arapi i Arapkinje furaju plahte?“. Možda je ovakvo pitanje dovoljno rodno osviješteno, ali zasigurno pokazuje neprihvatljiv način komunikacije učitelja na nastavi i ne pokazuje dužno poštovanje prema posebnosti drugih naroda. Jednaku neosjetljivost pokazuje učitelj kada govori da je Muhamed propovijedao protiv lažnih arapskih bogova. Učitelj ne bi trebao iskazivati svoja vjerska uvjerenja i proglašavati bilo koje predmete religijskog štovanja lažnim. Nepoznavanje islama prikazuje se i u učiteljevoj tvrdnji da je za muslimanske vjernike „vjerovanje da je Isa bog najveći grijeh“. Ovakvo prikazivanje islama zapravo razvija mržnju prema muslimanima. Cijeneći napore da učenicima približi druga vjerovanja, naročito židovsku vjeru, valjalo bi da učitelj s istom pažnjom pristupa i ostalim vjerama.

Testovi

Analizirani su testovi za sedmi razred provedeni nakon nastavne teme Europa od Francuske revolucije do Bečkog kongresa. Test se sastoji od dvadeset i osam pitanja. Od toga se u trinaest zadataka od učenika traži da odgovore na pitanje, tri su pitanja nadopunjavanja od kojih u jednom treba u jednoj rečenici nadopuniti tri riječi. Pet je zadataka u kojima se od učenika očekuje da odrede točnost tvrdnje, u jednom se traži da povežu povijesne ličnosti s pojmovima, u dva se traži da učenici odrede kronološki slijed događaja a u četiri da između tri ponuđena odrede točan odgovor. Svako je pitanje ocijenjeno s jednim bodom. Dakle u kreiranju testa nedostaju zadaci koji bi provjeravali snalaženje učenika u prostoru, onih koji bi utvrdili poznaju li učenici slike i pravila rada s njima, mogu li raditi sa shemama društvenog i političkog uređenja, koliko poznaju uzročno posljedične odnose, kako zaključuju prema iznijetim tvrdnjama i kakvo im je izražavanje.

Vodenje izvannastavne aktivnosti

Iz učiteljeve evidencije rada povijesne grupe vidljivo je da učitelj uredno vodi i evidentira rad sa skupinom. U rad je uključeno osamnaest učenika i za sve su upisane bilješke o radu i aktivnostima. Nastavno gradivo učitelj je, kako kaže prema željama učenika, ovako planirao:

1. Drugi svjetski rat
2. Prvi svjetski rat
3. Domovinski rat
4. Totalitarni režimi
5. Holokaust
6. Ljudska prava
7. Povijest dvadesetog stoljeća.

Čak i ako je riječ o prijedlozima učenika, učitelj ih je trebao napisati prema smislenom redoslijedu umjesto da ih ovako izloži u planu rada. Kronološko načelo je osnova poučavanja povijesti i bez valjanih razloga ne treba odustajati od njega, tim više što bi se na taj način proširivala i produbljivala znanja učenika stečena u redovnoj nastavi. Ipak u realizaciji učitelj je odstupio od plana. Na početku posvetio je pažnju uvodnom izlaganju o povijesti dvadesetog stoljeća, zatim je prešao na raspad SFRJ, pa na Domovinski rat. U sklopu te teme pripremio je s učenicima obilježavanje dana sjećanja na žrtve Vukovara. Potom je prikazao okolnosti pred Drugi svjetski rat. Projekti i priređivanje tematskih izložbi prihvativ su oblik rada povjesne skupine, ali je pitanje koliko ovakav pristup radu s učenicima, a samo su četvero iz sedmog dok su ostali učenici osmog razreda, olakšava savladavanje nastavnih sadržaja na redovnoj nastavi.

Ocjenvivanje

Ocjenvivanje učitelja Miljenka Hajdarovića nezadovoljavajuće je u svakom pogledu. Kod dijela učenika bilježi sadržaj ispitivanja i uz to piše opisnu ocjenu ukupnog učenikovog rada, no kod nekih ocjena nemoguće je povezati ocjene s načinom ispitivanja i sadržajima ispitivanja. Opisne ocjene ponekad su nezadovoljavajuće pa čak i uvredljive za učenike (totalno nezainteresiran i na satu vrlo pasivan). Niti broj ocjena po elementima ne zadovoljava. U četvrtoj rubrici za ocjenjivanje u koju nije upisan sadržaj kod nekih učenika su upisivane ocjene.

Valja napomenuti da takvo stanje nije komentirano na sjednicama razrednih vijeća, a da ravnateljica nije imala primjedbe na sustavno kršenja odredbi o Pravilnika o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika ni u broju ocjena, niti po pitanju upisivanja ocjena u rubriku kojoj nije određen sadržaj, nego samo u pitanju opisnih ocjena. To jasno znači da ravnateljica nije provodila svoje obaveze vezane uz nadzor rada učitelja.

Filmovi

U nastavnim materijalima koji su na portalu Spužva trebali približiti prošlu stvarnost nalazi se nekoliko koji doista učenike izlažu neprimjerenim scenama nasilja. Ponajprije je riječ o ulomku filma o atentatu na Gaja Julija Cezara u kojem nekoliko minuta Cezara probadaju noževima, a zatim on sav krvav izdiše na podu. Da ovakve sadržaje niti televizija ne preporuča za učenike petog razreda svjestan je i sam učitelj, ali nije u stanju dati bilo koji razlog za upotrebu takvog filma u nastavi. Slično je i s izborom scena iz filma Seljačka buna, u kojem uz scene borbe u utvrđi, bitka na Stubičkom polju djecu upućuje na scene mučenja Gupca, koje isto tako nisu preporučljive za dob učenika koji pohađaju šesti razred. I izbor filmskih scena potvrđuje da učitelj izvrgava učenike ili im preporučuje nepotrebno nasilne sadržaje pri poučavanju.

Zaključak

Uvidom u nastavu učitelja Miljenka Hajdarovića, nastavne materijale, pedagošku dokumentaciju i materijale koje je objavio na internetu vidljivo je da je prigovor roditelja na nastavu učitelja Hajdarovića opravdan. Isto tako je dio primjedbi koje je uputila ravnateljica Zvezdana Treska na učiteljev rad opravdan, ali valja imati na umu da ona ne raspolaže dokumentacijom o sistematskom i strukturiranom praćenju rada i nastave učitelja Miljenka Hajdarovića, i da već nekoliko puta, unatoč jasnim povredama radne obaveze nije poduzela korake iz svoje nadležnosti kao predstavnik poslodavca. Takvim svojim postupcima ravnateljica je dopustila da se negativnosti u radu povećaju do sadašnje mjere.

4. Mjere i rokovi za izvršenje mјera (školi, nadležnom tijelu uprave) određeni su na temelju čl. 12. st. 2. al. 2., 3. i 4. Zakona o stručno-pedagoškom nadzoru i čl. 15. st. 2. al. 2., 3. i 4. Statuta Agencije.

Nakon provedenog nadzora predlažem sljedeće mјere:

1. ukazati

3. usklađivanje praćenja i ocjenjivanja učenika s važećim propisima, kontinuirano od primitka ovog nalaza

4. pripremanje za nastavu